

m. fl. Sygehusvirksomhed drives dog også i visse tilfælde af staten. Dette gælder således Rigshospitalet, Kysthospitalet på Refsnæs, Fødselsanstalten i Jylland og statshospitalerne for sindslidende. Endvidere yder staten tilskud til dækning af udgifterne til driften af Finseninstitutet (radiumstationen i København), ligesom staten har indgået overenskomst med en række amtsråd og Københavns magistrat om fuldt statsilskud til driften af 3 kommunale radiumstationer (Århus, Odense og Ålborg) og 4 neurokirurgiske og neuromedicinske afdelinger (Århus, Odense, Bispebjerg hospital og Københavns amts sygehus i Glostrup). Endelig har undervisningsministeriet hidtil ydet betaling til Århus amtskommune for de særlige undervisningssenge på Århus kommunehospital og Marselisborg hospital.

Begrundelsen for, at staten afholder udgifterne ved driften af visse sygehuse, er i vidt omfang historisk betinget, men må i dag søges i, at der i reglen er tale om afdelinger, der yder en specialiseret behandling, som kun kan foregå visse steder i landet. Denne funktionsdeling er imidlertid gradvist blevet ændret i de senere år, navnlig fordi der også ved det amtskommunale sygehusvæsen i vidt omfang foregår en specialiseret behandling, som næppe i væsentlig grad afviger fra, hvad der foregår på visse af statens sygehuse. I relation til udgifternes afholdelse opstår herved den væsentlige forskel, at mens det er gratis for en amtskommune at henvise en patient til behandling på et statsligt sygehus, medfører det ikke ubetydelige udgifter for amtskommunen, når patienten skal behandles på en amtskommunal afdeling.

De amtskommuner, der ikke i deres eget sygehusvæsen har specialafdelinger til visse patientkategorier, står derfor overfor valget mellem at sende patienterne til behandling på et statsligt sygehus uden udgift for amtskommunen eller henvise patienten til en udenamts kommunal specialafdeling mod at betale de med behandlingen forbundne udgifter. Dette vil naturligvis let føre til, at de amtskommunale specialafdelinger ikke udnyttes hensigtsmæssigt.

Det har været fremført, at den økonomiske fordel, der ligger i at kunne indlægge patienter på en statsafdeling uden udgift, har været særlig stor for de amtskommuner, der ligger nærmest Rigshospitalet. For de jyske og fynske amtskommuner har der dog også i nogen grad været forbundet fordele med den særlige undervisningssengeordning, der i en årrække har bestået ved Århus amtskommune, hvorefter staten refunderer amtskommunens udgifter ved driften af et vist antal senge. Indlæggelse i disse senge har således været gratis for patientens hjemstedssygehusvæsen.

Problemstillingen omkring dette såkaldte gratisprincip rækker imidlertid langt videre og aktualiseres ved, at stadig flere sygehuse inddrages i landsdelsspecialordninger m. v. og i forbindelse med den overordnede sygehusplanlægning i hovedstadsområdet.

Ved undervisningsministeriets opsigelse af undervisningssengeordningen i Århus fra 1. april 1975 var man opmærksom på, at en opretholdelse af gratisprincippet for Rigshospitalet kunne føre til, at amtskommunale sygehusvæsen er vest for Storebælt i videre omfang ville fretrække at anvende Rigshospitalet som landsdelssygehus. I forbindelse hermed nedsatte undervisningsministeriet efter at have taget skridt til at opsigte den særlige undervisningssengeordning i Århus i efteråret 1973 en arbejdsgruppe, der i januar 1974 afgav en rapport om, hvordan en betalingsordning på Rigshospitalet i givet fald kunne indføres. Arbejdsgruppen pegede på, at det kunne være hensigtsmæssigt i givet fald også at indføre betalingsordninger vedrørende andre statsfinansierede sygehuse, f. eks. Kysthospitalet på Refsnæs og Finseninstitutet. Endvidere kan det nævnes, at indenrigsministeriet i efteråret 1974 har nedsat et udvalg, der skal foretage en afgrænsning af de særlige lands- og landsdelsfunktioner og herunder komme med forslag til disse funktioners geografiske placering samt overveje de visitationsmæssige problemer og gennemdrøfte de økonomiske problemer, der er forbundet med drift af landsdelsspecialafdelinger.

På baggrund af de stedfundne overvejelser og som et led i regeringens spareplan er der nu truffet beslutning om at søge gennemført en betalingsordning på en række af statens sygehuse og statsbetalte afdelinger fra 1. april 1975.

Det skønnes ikke på tidspunktet for lovforslagets fremsættelse muligt at opgøre de administrative konsekvenser for de implicerede sygehuse af betalingsordningens gennemførelse. Undervisningsministeriet og indenrigsministeriet lægger imidlertid megen vægt på, at den med ordningen forbundne afregning m. v. gennemføres så smidigt som muligt og således, at man så vidt muligt undgår, at der skal udskrives særskilte regninger for hver enkelt patient.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1, nr. 1.

Bestemmelsen tilsigter at gøre det muligt, at patienter kan indlægges på en fremmed amtskommunes specialafdeling ved direkte henvisning fra en praktiserende læge for hjemstedsamtskommunens eller det midlertidige opholdssteds amtskommunes